

FOIĂ ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, *** APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUE-ORI

Prețul abonamentului :

Pentru Austro-Ungaria 4 corone
 Pentru România și străinătate . . . 6 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR :

IOAN BACIU
 preot.

Prețul inserțiunilor :

Pentru publicațiile de presté tot anul (de 24 ori)
 tot după 50 cuvinte cu litere garmond se compută
 1 coronă, er cu litere mai grose duplu.

ALESANDRU SZILAȘI.

Înainte de a sta două hârtii tiparite și cu marginile cernite a jale, sunt două anunțuri funebrale referitoare la una și aceeași persoană, de unul și același înțeles, cuprins jalnic întristător și zdrobitor de dureros. Unul e de la familia Szilași, celalalt de la direcțiunea institutului de credit și economii „Bistrițiana“.

Cel familiar sună astfel :

Julia Szilași nasc. Alexi, ea soție ; Aurelia v. d. Sopenescu, Helena mărit. Hosszu ea fiice ; Pompeiu Hosszu șef la oficiul de odile în Cluj, ea ginere ; Iosif Hosszu, ea nepot ; precum și numeroși consăngent cu inimă frântă de durere aduc la cunoștință, cumcă iubitul lor sot, tată, soț, moș și consăngen *Alesandru Szilași* paroch-protopop gr.-cat. în Bistrița, președinte al institutului de credit și economii „Bistrițiana“ și membru al mai multor instituțiuni culturale după o vieță plină de activitate, dezvoltată cu mult zel și laudabilă ardore pe terenul bisericesc și școlastic după un morb grav, împărțășit cu SS. Sacraminte, și-a dat nobilul suflet în mâinile Atotputernicului D-zeu Duminecă în 19 Maiu st. n. la 6¹/₂ ore dimineța în al 67-lea an al etății sale, al 39-lea al preoției și al fericitei sale căsătorii.

Un bărbat meritat și vrednic, un suflet nobil și îndurat, o inimă bună și caldă fără de semăn. Păstorind cu credință turma sa, muncind cu zel pentru națiune și familie, iubind pe toți și iertând tote — El și-a implinit misiunea ca om și ca preot.

Osămintele scumpului decedat se vor așeza spre vecmicea odihnă după ritul bisericeii gr.-cat. Marți în 21 Maiu st. n. la 1 oră p. m. în cimiteriul evangelic-luteran din loc.

Fie-i terina ușoră și memoria eternă !

Celalalt al direcțiunei institutului de credit „Bistrițiana“ e de următorul cuprins :

Anunțăm cu multă durere că regretatul nostru președinte și zelos membru în direcțiunea institutului „Bistrițiana“ *Alesandru Szilași* protopop gr.-cat al Tractului „Bistrița“ etc. a trecut la cele eterne ađi în 19 Maiu 1901 la 7 ore dimineța fiei terina ușoră și amintirea lui binecuvântată.

Direcțiunea institutului „Bistrițiana.“

Cu ochii scâlțați în lacrimi, cu inima sfașiată și cu sufletul zdrobit de durere am privit la aceste două anunțuri, le-am citit le-am recel și mi se părea că, nu pot crede, nu-mi pot imagina, ca așa pe neașteptate așa de repentin și așa fără de veste să se ducă se ne lese, se nu mai vorbescă cu noi acela pre carele fam iubit și ne-au iubit și pre care noi preoțimea tractuală ne obișnuisem și ne țineam de strictă datorință de al stîma, de al respecta, de al asculta nu numai ca pre șeful nostru tractual ci ca pre un tată bun și adevărat parinte al nostru. — cu carele totdeauna cu dragoste mare ne întâlneam și cu greu ne despărteam.

Vestea despre mărtea sa.

Duminecă dimineța se respândi ca și un fulger sfășietorea și mult durerosă veste — printre locuitorii cetății Bistrița ca protopopul Szilasi a murit, și toți se

mirau și se întrebau între sine, dreptul ce am auzit? Se fie mort Protopopol? Unora nu le venea a crede și alergau la casa parochială ca se afle adevărul.

Era o febră plină de întristare jele și obidare printre iubiții sei poporenî. era o linguire generală, din toate părțile se audeau exclamări; „Mare daună!... daună mare după cel ce lam perdut, așa un părinte bun, nu în curund vom avea în mijlocul nostru.

La Șoimuș a sosit espresul Duminecă la 12 ore și când mia spus: „A murit Domnu Protopop.“ Am rămas ca deprimat, voiam se plec momentan la Bistriță simțindumă înse slăbit de tristăță nu me-am încumetat de a porni pe drum până a doua di.

Am dispus se tragă clopotile și se arboreze două steguri negre la sânta biserică apoi me-am retras într-o chilă laterală și am plâns am plâns, ca și un copil.

Poporul dupe răspândirea accstei vesti dureroșe numai de cât — ne sfătuit de nime — s'au adunat înaintea sfintei biserici și acolo sa consfătuit că jocul tineretului se inceteze, comuna întregă se inbrace doliul și la inmormântare se mergă toți căli numai vor putea și nu vor fi împedecați de alte împrejurări: Cea ce sa și făcut.

Coronele.

Catafalcul fu ridicat în salonul caselor parochiale pe care erau aranjate o mulțime de corone cari de cari mai frumoșe de cari atirnau pețele late de mătășă cu diverse inscripțiuni dintre cari me voiu incerca de a cita câteva ce mi le-am putut însemna.

1. *Bunului și neuitatului meu soț — Iulia;*
2. *Scumpului nostru taică, — Elena Bubi, Pompeiu;*
3. *Scumpului și neuitatului meu tata — Aurelia.*
4. *Neuitatului amic. — Familia Ranta,*
5. *Regretatului seu președinte Alesandru Szilasi — Comitetul bisericese, 1901.*
6. *Mult regretatului seu președinte Alesandru Szilasi — „Bistrițiana.”*
7. *Bunului lor Protopop Alesandru Szilasi — preoțimea tractuala 1901.*
8. *Neuitatului și nobilului amic Alesandru de la amicul seu Mitru (Demetriu Pop capelan milit. Cluj.)*
9. *Bunului amic Alesandru Szilasi — Inteligența română din Bistriță 1901.*

(Va urma.)

Altariul inimei

Frumosă e ființa umană pre pământ
In care Provedința
S'a îndurat s'așede Altariul cel mai sânt,
Pre care arde focul cel mistic cu țaria;
Ca focul, ce s'aprînse în Rugul din pustia,
Pre care se jârftleşce al Ceriului cuvânt:
„Iubirea,” sau „Amorul,” a inimei făcîia,
Cu zel, devotament.

Acesta — e Altariul, ce-n veci nu-l va putea
Dușmanul sau Contrariul
Se-l sferme și bombarde cu mâna s'a cea rea.
Căștigul, pofta neagră și cruda ambițiune,
Demoni — ce asâlteză cu multă repeziune
Altariul unei inimi, cum cad în luptă grea.
Și cum se-noronează Altariul cu cunune,
Dedat a nu cădea!

Deșertă este lumea și omul muritor,
Ce fac deșertățiunea
Și tot ce, vedî sub sore, fatal, amăgitor.
Lugubra omenime, cercat'a nemurirea:
Cu aurul un Midas, — un Xerxe cu ostirea,
Un Ramse cu orgoliul de mare domnitor;
Și Herostrat aprînse, un Templu — așa-i fu firea,
Cu foc mistuitor.

Sermană Omenime, ce-naltî capul la cer,
Cu multă agerime,
Se-mî spunî, ceî mai remâne sub sore-n adevăr?
Nimic nu e mai dulce, nimic mai sânt în lume,
Ca viu se fiî în morte, în morte se ai nune.
Dar' vai, câte ființe în nascere și per!
Că-cî nu seiu se-și ridice Mausolul de renume:
Altariul lor de fer.

Orî unde se rotesce privirea noastră deu!
Ea vede și privesce
A lunei sântă lege, vorbindu-ne mereu:
„In sus în sus, spre ceriul, ridică-te și vină,
„Pământul și țărēna cu pulvere-i și tină.
„In sus, e claritatea, cristalu! Empireu!
„Aicia locuesce iubirea cea sērînă,
„Și scump Altariul tēu!..“

Puținî se mai ridică spre ceriul cel curat...
Și căli din dēnșii pică
Spre negrul hum, din care e omul frēmântat:
Că-cî sufletul lor greu e de patimî trecătoare,
Și n'au putere dēnșii în sus spre ceriu se sbore.
De-acolo se-și aducă *Iubirea* — ce-au aflat,
Din dēnsa sēsî formeze cu zel și cu ardore
Altariul luminat.

Altariu sânt de iubire, mē-n chin Ție, mē-n chin, —
Altariu de fericire,
Ce unpli de dulcēță ai meu suflet din sîn!
Când vēd pre Generosul cu dragoste, cum vine,
Și varsă mângăere la cel, ce e-n suspine,
Māncāndu-și bucătura cu miserul strāin:
Pre cel, ce-și dă veștmîntul orfanului, — și-n fine
Cu toî e de-un destin.

Când vēd cu bucuria pre fiî, ce-și iubese
Pārinții din pruncia,
Și-apoi la bătrēnețe, cu dēnșii împārtesce
Și sorte și vietă, necaz și dīle grele.
Fērice de voi dară, Cărunți, fără putere,
— Voi suportați mai lesne fīnitul omenese,
Și-n bola bătrānetii voi nu sēmții durere,
Ca ceî, ce s'amāresce.

Altariu sânt de iubire, mē nchin Ție cu dor,
Altariu de fericire, —
Pre care arde focul fidelului Amor.
Amor de pretiniă, Amor cast de juneță:
Damon și cu Pithia — Altariu de amiceță!...
Hemon și Antigone și dau viața lor,
(In pescera obscură murind cuprinși în brațe:)
Altariului de-amor.

Eu încă din juneță doios mi-am ridicat
Altariul de frumșeță
Din Ține, o! Române, poporu mult încercat.
D'in Țin' — și din iubirea-ți, ce-o am pentru-a ta sorte.
Și cred că el sustava! — Sustānd pānă la morte,
Va-n flacāra pre dēnsul vāpaia ne-n cetat:
Inchinu-mē deci Ție și te glorific forte
Altariu ne atacat!!

S. P. Simonu.

La ea.

Tot lacrimi și durere
Astfel este traiul meu:
N'am linisce, nici placere,
Veselesc de dorul teu.

Peptu-mă geme în suspine
De când dragă te-am vedut
Nu mai am zile senine
Și nu pot ca se te uit.

Ochii tăi raze de soare
Pe mine m'a fermecat:
Vocea ta 'ncântătoare
Par-c'aud născut.

Până dragă-ata iubire
Inima mea n'a învins
N'arem dor nice gândire,
Tote-mă parcu paradis.

Dar acum din depărtare
Tu nu știi ce sufer eu
Nu pot afla alinare
Lipsit de amorul teu.

Rîuri, paseri, floricele,
Tote le întreb mereu:
Dacă știu se-mă spuna ele
Unde sboră gândul teu?

Di și noapte cu durere
Eu privesc în calea ta:
Vino inger de placere
Și-mă alin durerea mea.

Căci când gândul me muncesc
Că de mine fi-ai uitat
Inima-mă mi se topesc
Și simțesc că-aș fi în iad.

Ioan Anghel Câmpăneanul.

Caprițiu

— Comedie intrun act de Alfred de Musset —

(Urmare)

Matilda: Cred că D-ta ești bună și cu deosebire sinceră; dar cu toate acestea nu poți acesta dela mine.

M. de Lery: Ah D-șeule! Am aflat! Pungulița cea venată! Am comis o mare prostie că am adus în vorbă pre M. de Blain-

M. de Lery: Dar acesta e imposibil; In M-ma de Blain-villet e imposibil ca să se înamoreze cineva. Acea e o creatură de jumtăate perdută, cochetă, carea nu e nici frumoasă nici cu spirit. Nu-ți ajunge nici până la degetul D-tale cel mic: cine se lasă un inger pentru un demon?

Matilda: (plânge cu hobot) sum incredințată că o iubesc, sum sigură.

M. de Lery: Nu copila aceea, aceea nu se poate. Totul este un caprițiu, intipuire. Mai bine cunosc eu pre D-l Chavigny de cum cugetă el. E un ușoratec dacă nu e rău. Acesta nu e altceva decât o apucătură caprițiosă de la el. Ai plâns D-ta în vederea lui Chavigny?

Matilda: Nu nici odată.

M. de Lery: Acea bine ai fi făcut; nu ar fi surprinzător dacă Chavigny sar bucura vedendute plângend!

Matilda: Sase bucuri? Seî causeze bucurie aceea că mă vede pre mine plângend?

M. de Lery: Oh D-șeule, da! Eri am implinit 25 ani și in forte multe lucruri vîd destul de slab. Cum ai ajuns la tote aceste?

Matilda: Inse... nu știu...

M. de Lery: Vorbesce. Auđi doră te temi de mine? Momentan te vei linisce! Dacă aceea că cineva-și descoperi D-tale tainele sale, 'ți ușurează mărturisirea, momentan 'ți descoper de tot confidențial tainele mele, numai ca se-ți aret că am incedere in D-ta și prin acesta se te constring ca și D-ta se ai incedere in mine. Doresei? Eu o fac. Ce voesci se seî despre mine?

Matilda: D-ta esci cea mai bună a mea amică. 'ți voiu spune tote pentrucă mă inced in D-ta. Lucrul nu e chiar așa de serios, inse mintea mea ușoratică m'a răpit prea departe. In secret am impletit o mică pungulița D-lui Chavigny. Pre astăđi miam fost propus că se-io predau. De 2 săptămēni inse abia 'l ved, tot timpul și-l petrece la D-na de Blainvillet. Acest mic present au fost seî fie o imputare gingașă pentru absenția lui și atragere de atențiune că me negligă... In momentul inse in care voiam seî predau pungulița, in acela scote din buzunariu pre cealaltă.

M. de Lery: Acesta încă nu e causă de a plânge.

Teram dela Bilhor lângă Tulghes.

villet. Când am mers de aici am cugetat la asta. D-l Chavigny doră-i curiseză? (Matilda se scoală. Nu poate responde; se întorec in altă parte și 'și rădică batista la ochi).

M. de Lery: Se fie cu puțință? (Tăcere in delungată. Matilda umblă o bucată de timp in sus și in jos, după aceea se aședă in celalalt capet al chilier. M. de Lery: se cugetă după aceea se ridică și merge la Matilda; acosta-î întinde mâna). Seî dragă că medicii dentiști când ne torturează cu scóterea vre unui dinte, tot-déuna dic că se strigăm numai cât de tare; așa și eu 'ți dic se plângi, pentrucă ori varsă cineva lacrimi de bucurie ori lacrimi amarē, tot-déuna se ușurează. —

Matilda: Oh D-șeul meu!

Matilda: Dar cum se nu fie când am comis un lucru nebun, am cerut dela el pungulița acea.

M. de Lery: Vai procedura acesta nu a fost de loc diplomatică.

Matilda: Nu Ernestină... și el mia denegat cererea... — Oh me rușinez!

M. de Lery: Apoi?

Matilda: Aș oi? i-am ceruto în genunchit. Miar fi plăcut semi aducă acesta jertfa și eu apoi în schimb pentru a lui ia-și fi dat pungulița mea. Iam ceruto, l'am rugat...

M. de Lery: Și acesta pre el nu la mișcat, se înțelege de sine. Sărmană mititica; el nu e vrednic de D-ta.

Matilda: Oh, se scî ce s'ar întimpla, acesta nici odată nu-o-voiu crede.

M. de Lery: Ai drept; m'am exprimat cu rău. Contele e vrednic de D-ta și te iubesc. Inse e bărbat și e îngânat, ceea ce e o mare daună. Și unde e pungulița lui?

Matilda: Colo pre masă.

M. de Lery: (Ia pungulița în mână) Acesta? No draga mea, acestă pungulița și de patru ori e mai frumosă ca a lui. Înainte de toate nu e venată, așa dară e admirabilă. Impru-lămi-o și-ți garantez că Contelui-i va place.

Matilda: Poftesc. Prin acea mi-ai redă viața.

M. de Lery: A ajunge până aici după un an de căsătorie, e de neauđit! Trebuie se fie ceva boscon în lucru. Pe aceste M-mă de Blainvillet cu indigo eî cu tot, o desprețuesc din crescut până în tâlpi. Ce ochi spalătăciți mai are! Matilda te învoesci la ceva? Se probăm, nu costă nimica. Bărbatul tău se reîntorce în asta sară?

Matilda: Nu sciu însă așa a dis.

M. de Lery: Când sa dus el de acasă cum v'atî despărțit?

Matilda: Eu am fost forte suparată, el forte grăbea.

M. de Lery: Va veni! Ai curaj? Pentru că îți spun înainte, că mie când mi trăsesc câte o idee trebuie se stau de realizarea ei cu totă căldura. Mă cumose pre mine insumi, va succede.

Matilda: Fă cum voesci. Eu mă supun.

M. de Lery: Dute la toaletă, înbracăte repede și te aruncă în trăsura mea. Nu am de cuget se te trimit la bal, inse voesc ca pre când va veni să apară că acolo ai mers. Poți mână unde voesci: la Institutul invalidilor sau la Bastilia. Lucru nu e chiar plăcut dar în fine nice acolo nu ai să dormi și nice acasă nu ai putea dormi. Așadară neam înțeles. Acum ie pungulița, învêlue-o în acestă hârtie, eu voi scrie adresa pre ea. Bine așa! La un colț de stradă opresci trăsura, dispui visițiului se aducă acest pachet aici și sel predee intiului servitor cu care se va întâlni și apoi să se departeze repede fără de a da ceva explicație.

Matilda: Spunemî cel puțin care-ți e planul.

M. de Lery: Care mi-e planul copila mea, acea 'mî este cu neputință ca seî spun. Voi vedea pute-l voi realiza: odată pentru tot deauna ai încredere în mine?

Matilda: Da, și pentru anorul lui me încred în totă lumea.

M. de Lery: Înainte repede! (Se aude sunet de trăsura).

Matilda: Acesta e el. Îi aud vocea prin curte.

M. de Lery: Dispari. Este scară pre din dos?

Matilda: Din fericire da Inse nice pieptănată nu sum. Nu va crede că am fost la bal.

M. de Lery: (Iși ia de pre cap ghirlanda și-o dă Matildei). Poftesc. Acuși pre drum îți veî togmi-o. (Matilda ese).

Scena VII.

Madame de Lery (singură)

M. de Lery: Ingenunchiată! Ingenunchiată o atare femeia! Și domnul acela carele o respinge! O femeia de 20 ani, carea

e frumosă ca un inger și credincioasă ca un câne. Sărmană copilă carea pentru acea te rogi ca bărbatul tău să se indure atî primi pungulița pregălită de tine în schimbu pentru presetul M-meî de Blainvillet! Ce mai val-vêrtegiu e și inima bărbatului! Pre sufletul meu, noi totuși prețuim mai mult decât ei. (Sede și ia o broșură de pe masă. Cu o minuta mai târziu se aude bătând în ușă) Intră!

Scena VIII.

Madame de Lery, Chavigny.

M. de Lery: (cetesce: cu fisonomia distrasă): bună sera D-le Conte! Poftesci tea?

Chavigny: Mulțemes. Nu beu nici odată. (Sede și privece în prejur).

M. de Lery: Balul a fost frumos?

Chavigny: Printre ele. D-ta nu ai fost acolo?

M. de Lery: Întrebarea D-tale nu e chiar urbană. Nu, nu am fost acolo, inse am trimis pre Matilda pre carea D-ta cași când ai căuta-o cu ochi!

Chavigny: Mise pare ca glumesci!

M. de Lery: Ce (ise pare? Pardonază că chiar cetese un tratat care este grozav de interesant. (Tăcere. Chavigny se pre-umbă agitat de colo până colo).

Chavigny: Și Matilda în adevăr acolo să fie la bal?

M. de Lery: În adevăr acolo-i! poți vedea ca o asept.

Chavigny: Curios! adineori când i-ai făcut D-ta ofertul se mergă, nu a voit.

M. de Lery: De atunci de buna sama și'a schimbat propusul.

Chavigny: Și pentru ce nu a mers cu D-ta?

M. de Lery: Pentru că mie mia trecut pofta de bal.

Chavigny: Matilda așa dara a mers cu trăsura închiată?

M. de Lery: Nu, iam împrumutato pre a mea. Cetitai D-ta acestă D-le Chavigny?

Chavigny: Ce e acea?

M. de Lery: Revue des deux Mondes: un tratat minumat de M. de Sand despre orangutan.

Chavigny: Acea...

M. de Lery: Despre orangutan! Oh am greșit; nu ea l'a scris; însă e forte distrăgătoriu.

Chavigny: Nu pot pricepe cum a putut ea merge la bal fără ca să mă încunoscinteze mai nainte și pre mine. Cel puțin aș fi însoțito.

M. de Lery: Ți plac D-tale romanele M-meî de Sand?

Chavigny: Nu, de feliu nu. Inse dacă e acolo, cum să pote ca nu am aflat acolo?

M. de Lery: Ce? Revista? A fost aici deasupra.

Chavigny: D-ta mă batjocoresci.

M. de Lery: Nu e cu neputință: atârna numai de la acea că despre ce e vorba.

Chavigny: Eu vorbesc despre nevasta mea.

M. de Lery: Ai lăsato în grija mea?

Chavigny: Ai drept; sum forte ridicul; merg îndată să-o caut.

M. de Lery: Bah! În învâlmăsala acea, sciu că o veî afla?!

Chavigny: Drept; mai bine va fi se o asept, o voiu asepta-o. (Sede aproape de cuptor).

M. de Lery: (depune lectura): Scî D-le Chavigny, că D-ta prin purtarea D-tale mă aduci în uimire? Mie mise pare că aș fi auđit dela D-ta că Matilda se bucură de deplină libertate și pote merge ori unde află de bine ca se mergă.

(Va urma)

G. Nistor.

Pyro-technică.

Arta pyrotehnică, carea o voi descrie mai la vale amatorilor noștri, e una dintre cele mai vechi, e ușor și frumoasă.

Țăranul nostru, când vrea să-și însemne vasele de lemn, mai cu samă muntenii, inferbântă un cuiu mare de fer, și cu el ard în respectivul vas o literă, sau un semn. Iacă primele urme a pyrotehnicăi chiar în sinul poporului nostru. — Pre valea someșului nu odată am vedut insumi cofite ornate cu ornamente *arsă*, motive românești. E deci chiar potrivit ca să ne ocupăm în calva cu acesta artă, ușor de executat și admirabilă în efect.

Leagănul pyrotehnicăi este Tirolul și primul care a dat renașterii acesta artă casnică fu profesorul dela școla de industrie din Innsbruck dl. *I. Tapper* ridicându-l la un grad care adî în Tirol formează o parte isemnată a industriei adî lătită aproape în toate țările.

A să ocupa cu pyrotehnică e un lucru ușor, atât mai vîrtos adî, când avem modele desemnate gata, așa ne trebuie numai simplaminte să le decopiem pe lemn și să ne apucăm de ars. —

Arderea (se numim astfel executarea pyrotehnicăi) se face cu un aparat întocmit anume spre acest scop. *) Acesta constă din o sticlă sau mai bine un vas de metal în care să află o sponghiă pre carea turnăm benzină. Acesta sticlă e acoperită cu un capac din care conduc două țevi de gumă, una se finesce în un foiu, la capătul celealalte în un mînunchiu e întepenit un cuiu de platină. Aprindînd flacăra mititică, apăsând pre foișor inferbântăm respective ținem me.eu ferbinte cuiul de platină cu care apoi *ardem* figura desemnată pre lemn.

Cu mîna slingă apăsăm mereu, în temporitmic regulat pe foișor, (sau suflător) iar cu mîna dreaptă facem cu cuiul de platină trăsurile prescrise de modelul desemnat. Cu cât facem — cu cuiul — o trăsură mai încet; cu atîta mai afundă urmă va lăsa după sine *arse*; cu cât apăsăm mai puțin, cu atîta va fi linia mai fină și mai subțirică. —

Dacă am gătat cu conturile desenului, ștrafam părțile care trebuie ștrafate iar dacă voim a-i da un aspect și mai pompos, atunci colorim interspațurile.

*) Să pöte procura dela redacțiunea acesteï foi sau dela firma Bier et Schöll in Wien I. Bezirk, Tegethoffstrasse nr. 9.

Lemnul cel mai bun de ars este acela, care e tare, are colore frumösă și are puține noduri.

Lemn de corn, de castaniu sölbatie, de pör, este forte acomodat pentru pyrotehnică. — Asemenea e forte acomodat lemnul de nuc, stejar și frasin, dar aici se recere paciință mai mare căci procedura merge mai încetinel. —

Lucrarea arsa gata, să pote — după cum am amintit — împodobi și cu colori.

Colorirea se esecută fie cu colori aquarei, fie cu colori de oleu nuansete corepundetöre obiectului și desenului respectiv. —

Colorile trebuie obduse forte subțirel, așa, că ștrafagiul pyrotehnic să de umbritul necesar și numai acolo unde e ne apărat de lipsa, să mai obducem încă odată cu colore spre a obține un ton mai expresiv. Altcum (tot la firma amintită jos adî să află colori numite „transparente“ cu cari lucrul merge mult mai sigur și mult mai ușor.

Dacă voim ca obiectul ars și colorat să-l scutim de prav, murdărie ecl, îl putem obduce cu firnis sau lustru.

Lustruirea o putem esecuta pre mai multe căi.

Sau le obducem cu un firnis de oleu (cu ajutorul unei cărpe de lăna mole), sau le obducem cu cutare lack gata sau în fine cu o soluțiune de ceară albă în terpentin.

La obiectele lucrate în lemn alb, întrabuințăm lack de aquarel) la cele lucrate în lemn întunecat firnis de oleu simplu.

Iacă pre scurt descrierea pyrotehnicăi, perfecționate, a cărei leagăn îl păstrează și acum aproape fiecare popor cult și între dinsele și poporul român.

Cörnele plugului, jugurile, statevele de țesut, cofitele de lemn ne arată că mai tot țăranul isteț e pyrotehnic în embrion.

Ar fi de recomandat ca învătatori noștri rurali să să intereseze de acesta artă casnică, să adune motivele românești ale acesteï artă casnică și forând din ele un complex, o colecțiune, să le adunăm la un loc, să punem basö unui tesaur bogat.

Cu puțină, cu forte puțină osteneală, cu interesare față de ce e bun folositor și instructiv, am putea face mult; dar numai toți la olaltă, ca albinele în coșnița lor.

M'aș bucura mult, dacă modesta mea notă ar afla resunețul dorit, ar ajunge în cutare port sigur și ar avea un rezultat favorabil.

I. Nițu Pop.

DE ALE POPORULUI.

-o-

„Bradul.“ *)

Cântec popular comunicat de D. S. Tigărean.

Bradule Brăduțule,
 Cine-ți-a poruncit?
 De te-ai scoborit
 Tot din munte 'n munte
 Cu vârful 'nainte
 Și din sat, în sat
 Cu vârful lăsat
 Cine-a pribegit
 La mine a venit
 Doi băeți din sat
 Cu capul legat.
 Cu perul lăsat,
 Cu barde la briu,
 Cu săcuri pe mână,
 Cu merinți de-o lună;
 Ei mau înșelat
 Până m'au tăiat
 Că mă vor lua
 De pe loc petros

Și ei că m'or duce
 La loc mlăscinos,
 La lina fântână;
 Apa-să-i umbresc
 Se nu vescețesc: —
 Dar eu nam știut,
 Că pe mine m'or duce
 În mijloc de câmp
 La cap de voinic;...
 Ventul se nu bată
 Frunza mea se cadă
 Plóia se mă plóie
 Frunza să se móie
 Umbra se-i umbresc
 Se nu'l vescețesc!..

*) Acest cântec se cântă de obicei la mórtea băcților și fetelor tinere care mor înainte, de-a se căsători, ei se cântă când vin cu stégul din pădure.

La pian.

Cântecul soldatului.

Din Bănal.

Rosmarin verde crengos,
M'a făcut maica frumos
Nēmțului de bun folos.
Când fusei maici mai dulce,
M'a jurat nēmțul sub cruce;
Când fusei maici mai drag
M'a jurat nēmțul sub stég.
Și nimic nu m'a lăsat,
Până ce m'a scos din sat,
Caci cătană m'a luat
Și de tiner m'a jurat.
Jurământul este greu,
Asupra capului meu.
Când d'a casă am plecat,
Diua buna m'iam luat,
Dela frunzuce de fag,
Dela taica meu cel drag,
Dela firele de erbă,
Dela maica mea cea draga,
Dela stele d'angă lună,
Dela maica mea cea bună,
Dela nēmuri dimpreună.
Dela fir de bosioc,

Dela feciorii din joc,
Dela fir de romăniță
Dela dragile felite.
Și când din sat am eșit,
Cu mândra m'am divanit.
— Mândruliță draga mea,
Pôte țiam făcut ceva.
Dar fă bine si mă iartă,
Că țiam fost eu bun odată,
Că trei ani e vreme lungă.
Pôte focul se m'ajungă;
Er când napoi vi veni,
Reu mândro oi betrani,
Nimerui n'oi trebui.
Mândra din grai imi graia
Și cu drag mă n brătoșă:
— Oh! iubile dragul meu,
Aducăte Dumneșeu.
Se fi negru ca reșina,
Mi fi drag ca inima,
Se fi negru ca pământul,
Mi fi drag ca sufletul.

Petruț.

CRONICA.

Concertul tinerimei universitare din Cluj ținut în 9 Maiu 1901 a reușit preste așteptare de bine.

Toaletele unei balerine. Frumosa Otero, vestita balerină spaniolă, s'a incurcat țilele acestea într'un proces picant. din cauza că croitorul nu i-a gătit la timp o toaletă nouă, cu care avea să se presinte în Paris la o serată privata. Nefiindu-ț gata toaleta comandată, sērăcuța Otero a fost silită se mergă la serată într'o toaletă pe care o folosise odată. Așa o uenorocire însă Otero nu pôte ierta, nici chiar croitorului seu, și când la plată, a denegat solvirea toaletei negătate la timp. De aici procesul. De două ori au fost fixat termin de pertractare, dar balerina nu s'a prezentat, și astfel judele a pus un nou termin. Drept. că presenta pârătului nu e tocmat de trebuință la pertractarea astorfel de procese, er' judele totuși a pus termin nou, pentru-că în asemenea casuri de regulă ies la iveală detalii picante din daraverile divelor. er' judele încă e om și încă e francez! De altcum ca esemplu despre cât o costa pe Otero toaletele, dăm aci contul cu pricina: O haină de taffet rosa, pe câmp liberty cu broderie de flori 1400 franci; o mantelă mare din satin negru, cu decorație gayat 2000 franci; toaletă de serate, cu dantele albe 1600 franci; capison de catifea gal-bină cu decorație de rose 2000 franci; o haină de mătasă-musalin, văpsită, 1000 franci; o toaletă albastră-palid, cu decorație de dantele de mătasă 1000 franci; o mantilă din stofă ecru, cu dantele de Venetia 1000 franci; negligee rosa, cu dantele 450 franci; etc. De tot 27.605 franci. Otero achitat a contul afară de 900 franci pentru toaleta negătată la timp și această sumă de 900 franci formēja obiectul procesului. (T. Pop.)

Faptă nobilă. D-l paroch gr. or. Constantin Cotișel din Certege și-a asigurat viața la banca „The Mutuală” pe suma de 10,000 cor. în favorul bisericii gr. or. române din Certege. Fapta acesta nobilă se laudă de sine.

„Cronica” se va numi un nou țiar politic cotidian, ce va

apare în Bucureșci la 2 Maiu v., în editura tipografiei Thoma Basiliescu. În politică „Cronica” va fi sfătuită de d-l deputat George Panu.

Maiatul, juminei stud. dela gimnasiul sup. fund. Din Năseud se va ținea la 25 Maiu 1901. st. n. în grădina gimnasiului, eventuel în sala de gimnastică. Inceputul la 10 ore a. m. prețul de intrare 1 coronă de persona.

Femei alegători. Nu e vorba de America, ci de Norvegia. Adelstingul din Cristiania a dat cu 68 voturi contra 17 dreptul de alegatori comunali tuturor femeilor, cari plătesc dare după un venit propriu de cel puțin 300 corone. (T.)

Societatea acad. social-literară „Romania Jună”, își sērběžă aniversarea de 30 de ani a înființării sale. Din incidentul acesta va ține o ședinia festiva, Duminică, în 19 Maiu st. n. în sala dela restaurant „Zum grünen Baum”, VII Marienhilferstrasse 56. Inceputul la orele 8 sēra.

Ordinea de di: I Partea oficiosa: 1) Cuvēnt de deschidere 2) Discurs festiv. 3) Salutare oșpeților. II Partea socială.

Deslegări de gâciturî.

Deslegarea gâciturii din nr. 8 a Rev. Ilustr.

Ocht dulci ce lucii tainic în rațe de iubire
Voi farmec al vieții a mintii rătăcire
De-a fost prin voi so sufer de ce ve-am întâlnit
Tu inimă ne bună o pentru ce am iubit?

Bine a deslegat acesta gâcitură: dōmnele și d-șorele Paulina Precup, Gyó-Békás; Aurelia Pop, Budapesta; Veturia Constantinescu, Bucureșci; Laura Popovici, Cernăuți; Cornelia D. Pop, Tohanul-vechiu; Maria Peri inv. Barna; precum și domni: Gavril Bărănaiu, Valeasacă — Bucovina.

